

POSTANOWIENIE

Dnia 5 sierpnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Roch (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Bednarek

SSN Stanisław Stankiewicz

w sprawie **K. G.**

skazanej z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 5 sierpnia 2025 r.,

wniosku obrońcy

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 4 września 2019 r., sygn. II AKa 193/19, utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 20 maja 2019 r., sygn. IV K 421/15,

na podstawie art. 544 § 2 i 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić wniosek;**
- 2. obciążyć skazaną kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 20 maja 2019 r., sygn. akt IV K 421/15, K. G. została uznana winną tego, że w okresie od 12 sierpnia do 23 września 2011 r., dokładnej daty dziennej nie ustalono, w B., działając wspólnie i w porozumieniu z mężem M. G., który dysponował powierzonym mu samochodem

marki A. nr rej. [...] wartości 260.500 zł, wiedząc o okoliczności powierzenia tego pojazdu, przywłaszczyła go na szkodę spółki z o. o. B.1 z siedzibą w B.2, tj. czynu z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k., za który została skazana na karę roku pozbawienia wolności, wykonanie której zostało warunkowo zawieszone na okres próby w wymiarze 3 lat; nadto na podstawie art. 33 § 2 k.k. wymierzona została skazanej kara grzywny 100 stawek dziennych po 50 zł każda, na podstawie art. 46 § 1 k.k. zasądzone od niej na rzecz ww. B.1 sp. z o. o. kwotę 260.500 zł tytułem obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej popełnionym przestępstwem, ustalając, iż zobowiązanie to jest solidarne z tożsamym obowiązkiem nałożonym na M. G. prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 28 grudnia 2017 r., sygn. akt IV K 1/14.

W wyniku rozpoznania apelacji obrońcy, Sąd Apelacyjny w Lublinie w dniu 4 września 2019 r., sygn. II AKa 193/19, zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Pismem z dnia 5 maja 2025 roku obrońca skazanej K. G. wniósł o wznowienie postępowania zakończonych ww. prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 4 września 2019 r. Przesłanką uzasadniającą wznowienie postępowania zdaniem wnioskodawcy są nowe dowody wskazujące na to, że skazana nie popełniła przypisanego jej przestępstwa, wskazując świadków o danych: K. S., H. A., S. K. i A. A. i okoliczności, co do których mieliby oni dostarczyć wiedzę. Podnosząc powyższą okoliczność obrońca wniósł o wznowienie postępowania, uchylenie wyroków sądów obu instancji i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Lublinie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek obrońcy o wznowienie postępowania jako niezasadny podlegał oddaleniu.

Na wstępie podkreślić należy, że prawomocnemu wyrokowi skazującemu, mocą którego obalono domniemanie niewinności oskarżonego w zakresie czynu będącego przedmiotem danego postępowania sądowego, przysługują co do zasady walory trwałości, niezmienności i ostateczności. Tylko wyjątkowe okoliczności, ściśle wskazane w przepisach procedury karnej, mogą uzasadniać

potrzebę wzruszenia prawomocnego orzeczenia. Takimi okolicznościami są m. in. przesłanki uzasadniające wznowienie postępowania wskazane w treści art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k. oraz art. 542 § 3 k.p.k., zaś jedną z tego rodzaju podstaw jest ujawnienie się, po wydaniu orzeczenia, nowych faktów lub dowodów wskazujących na to, że skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze (art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k.). Właśnie na przesłankę dotyczącą nowych faktów i dowodów powołał się w złożonym wniosku obrońca K. G..

Wskazać należy, iż nowe fakty i dowody w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. mogą stanowić podstawę wznowienia, jeśli nie były uprzednio znane sądowi ani stronie, a nadto z prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością wskazują na błąd sądowy w zakończonym postępowaniu. Inaczej mówiąc, muszą być tej rangi i wagi, aby po wznowieniu uprawdopodobnione w wysokim stopniu było wydanie zasadniczo odmiennego rozstrzygnięcia (postanowienie SN z dnia 28 marca 2023 r., II KO 6/23, LEX nr 3517111). Strona przywołująca nowe dowody lub fakty powinna wykazać, że nie były one jej znane przed datą uprawomocnienia się orzeczenia (postanowienie SN z dnia 14 lipca 2022 r., I KO 45/22, LEX nr 3402277). To na skazanym więc, w razie powołania się przez niego na podstawę *de novis*, spoczywa ciężar uprawdopodobnienia zasadności wniosku o wznowienie postępowania, skoro wcześniej prawomocnym wyrokiem skazującym zostało obalone domniemanie jego niewinności (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2017 r., II KO 35/15). Ważkie znaczenie ma także to, że samo zgłoszenie nowych faktów czy dowodów nie oznacza, że sąd, pod adresem którego skierowano wniosek o wznowienie postępowania, niejako automatycznie, z urzędu go uwzględni. Powołane przez autora wniosku nowe fakty i dowody podlegają bowiem weryfikacji i ocenie tego sądu, dokonywanej nie w oderwaniu, ale przy ścisłym uwzględnieniu całokształtu zgromadzonego w sprawie przez sąd I i II instancji materiału dowodowego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2017 r., II KO 3/17). Aby sygnalizowane przez wnioskodawcę nowe fakty i dowody implikowały wydanie rozstrzygnięcia o treści przez niego postulowanej, muszą wskazywać na to, że prawomocne orzeczenie jest błędne, przy czym stopień pewności co do tej sądowej pomyłki określa się jako „graniczący z

pewnością” lub wskazujący na „duże lub wysokie prawdopodobieństwo” (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 lipca 2020 r., IV KO 122/19).

Powyższych wymogów nie spełnia wniosek wywiedziony przez obrońcę w przedmiotowej sprawie. Załączone doń żądania dopuszczenia i przeprowadzenia dowodów w postaci zeznań wskazanych osób nie pozwalają na uznanie, że w sprawie zaistniały nowe fakty lub dowody posiadające taką moc, by konieczne stało się wzruszenie prawomocnych orzeczeń. Przede wszystkim wskazać trzeba, że powołując się na przesłankę z art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. nie wystarczy samo wskazanie nowego faktu czy dowodu, wnioskujący powinien przedstawić co najmniej tzw. dowód swobodny (np. pisemne oświadczenie określonej osoby) świadczący o błędności skazania (por. postanowienia SN z dni: 19 kwietnia 2007 r., II KO 60/06, OSNwSK 2007, poz. 875, 15 kwietnia 2008 r., II KO 84/07, LEX nr 393907). Lektura analizowanego wniosku nie pozostawia tymczasem wątpliwości, iż jego autor przedstawia subiektywne, niepoparte w żaden sposób, spostrzeżenia na temat stanu wiedzy osób, których przesłuchania żąda. Okoliczność ta nie może pozostać niezauważona w kontekście faktu, iż przypisane skazanej przestępstwo datowane jest na okres od 12 sierpnia 2011 roku do 23 września 2011 roku, a zatem popełnione przed blisko czternastoma laty. W świetle zasad doświadczenia życiowego nie pozostaje dowolny wniosek, iż aktualna wiedza wnioskowanych osób z upływem czasu mogła ulec znacznemu zatarciu lub nawet nieintencjonalnemu zafałszowaniu, co jest przecież nierozłącznie związane z naturalnym procesem zapominania. Wniosek ten pozostaje tym bardziej zasadny, iż ich wiedza odnosić się ma do wykonywanych przezeń okoliczności rutynowych, związanych z ich codziennymi zajęciami czy pracą. Brak jakiegokolwiek uprawdopodobnienia treści ich oświadczeń oraz wiarygodności tychże, choćby przykładowo poprzez załączenie rzetelnego oświadczenia od wnioskowanych do przesłuchania osób powoduje, że nie mogą one zostać uznane za nowe dowody posiadające taki procesowy walor, by skutkowały koniecznością wzruszenia postępowania, bądź choćby potrzebą dokonania weryfikacji w trybie art. 97 k.p.k. Podjęcie w przedmiotowej sprawie tego rodzaju działań wskutek mających czysto abstrakcyjny walor dowodów niweczyłoby przymiot stabilności prawomocnych orzeczeń, co jest zabiegiem oczywiście niepożądanym. Już wstępna ocena

przedstawionej przez obrońcę wiedzy wnioskowanych osób nie pozwala na stwierdzenie, by na jej podstawie mogło dojść do uznania, że skazana nie popełniła przypisanego jej czynu. Dostrzec bowiem trzeba, że autor wniosku przytoczył stan wiedzy tychże osób w sposób skrajnie ogólny, niepozwalający na osadzenie stosownych informacji w czasie. Tymczasem ustalenia faktyczne sądów pozostawały wysoce precyzyjne i oparte na wiarygodnych dowodach pośrednich. Tym samym obrońca nie zdołał zwalczyć tak precyzyjnej informacji jak to, że w inkryminowanym czasie M. G. kilkakrotnie przekraczał samochodem A. stanowiącym własność „B.1 ” granicę polsko-białoruską w obie strony, przy czym w dniu 29 sierpnia 2011 r. przez przejście graniczne T. – B.2 wjechał nim na terytorium Polski (strona 3 uzasadnienia wyroku sądu I instancji). Tym samym pojazd do okresu wskazanego w dacie przypisanego czynu był użytkowany przez M. G.1, zaś po tej dacie nie został przez skazanych zwrócony pokrzywdzonemu. To stanowiło istotę przestępczego działania, niezależnie od tego w czyjej dyspozycji samochód znajdował się w okresie późniejszym.

Skuteczność wniosku wznowienie zależy od wartości dowodu przedstawionego jako nowy, nieznany wcześniej orzekającym sądom. Do tej kategorii bez wątpienia należy choćby przykładowo oświadczenie dotyczące okoliczności zdarzeń będących przedmiotem zarzutów, choć i ono musi posiadać bardzo wysoki stopień wiarygodności, a zarazem przekonywać o błędności skazania. Chodzi bowiem więc o tego rodzaju dowody, ujawnione dopiero po wydaniu orzeczenia, które wskazują wyraźnie, że gdyby ich treść znana była sądowi rozpoznającemu sprawę *meriti*, to zapadłby wyrok o treści odmiennej, aniżeli ten, który jest przedmiotem postępowania wznowieniowego. Tego w niniejszym postępowaniu obrońcy nie udało się wykazać. Takie wymogi stawiane nowym dowodom w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. wynikają z faktu, że instytucja wznowienia postępowania ma charakter nadzwyczajny i ma zastosowanie jedynie wówczas, kiedy można zasadnie zakładać, że orzeczenie będące przedmiotem postępowania wznowieniowego powinno być usunięte z obrotu prawnego, gdyż wysoce prawdopodobna jest jego nietrafność, właśnie z powodu okoliczności, które zostały ujawnione po jego wydaniu.

Nie znajdując zatem postaw do wznowienia o jakich mowa w art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., orzeczono o oddaleniu wniosku, o kosztach postępowania wznowieniowego rozstrzygając stosownie do treści art. 639 k.p.k.

[J.J.]

[r.g.]

Małgorzata Bednarek Adam Roch Stanisław Stankiewicz